

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Curt Wallin

Härad: Järrestad

Adress: Vallby

Socken: Botsjö

Berättat av: Nils Tufvesson, f. Jönsson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1880 i Botsjö.

Uppteckningen rör

Talsätt. s. 1.

Såter. 2-6.

Botemedel mot sken. 7-8.

Per Jansson i Spjutsåsa botade "laget". 9-10.

Mynta mot huvudvärk. 11.

Midsommarafton som botemedel. 12.

" läggs i graven. 13-14.

Midsommardagen som botemedel. 15.

Remsa vid "målningen". 16.

Medel mot tvingjuka. 17.

Det giska barnets bintyg gömmer undan. 18.

Vad havande kvinnor skulle akta sig för. 19-21.

Döda gå igen. 22.

En skugg som tvingas att gå till sin fars grav. 23.

Botemedel, när man kommer ut för nära något på en kyrkogård. 24-26.

Alli förgjord. 27.

Hästar botas. 28.

Skriv endast på denna sida!

28 sid.

ACC. N:R. 6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bokhög Berättat av: Kersti Tufvesson

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Talorätt

Om den som är "glad i sprit", säges:

"Han är glad vid systers klara och
famnar jorden lura."

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolshög Berättat av: Herrn Tufvesson.

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

Såtor.

En prins friade till en prinsessa. Han sade, att
han skulle få ja, om han kunde vara rätt
på 3 frågor:

Det är rätt, innan det kokar;

" " " , när " " ;

" " " , efter " är kokt.

Svar: Värmen i spisen.

6010

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Jag vet ett litet nätt land,
där är varken vatten eller sand,
varken minne eller rinne,
men säkert har han rätt (= varit) därinne.

Svar: Spejeln.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6010**

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Om dagen fylld med kött och blod,
om natten stari och gagnar.
Svar: Träskon.

Det finns i rosen men ej i mäne;
" " " Lappland " " " Skåne;
det " " min tomma
men inte i min träsko.
Svar: Bokstaven "l".

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

Dä hänger mellan himmel ä jor ä gôr
ägg.

Svar: Skjutenen.

Dä gai ä dä gai men kommer aldrig
till fars borärrne.

Svar: Hleekar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Det låg en man uti skand
ä ropke vi till Helsingör:
Låt öpp! låt öpp, Iven Gynta!
Har kommit all världens värförde
må en stor staddertanta i munnen.

Svar: en varg med en gås i munnen.

Skriv endast på denna sida!

6010

ACC. N:R. _____

Landskap: _____ Upptecknat av: _____

Härad: _____ Adress: _____

Socken: Bolsjö Berättat av: Herman Engström.

Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Botemedel mot exem.

1/ Krasse och urin mot exem.

Berättaren hade i sin ungdom ett besvärligt exem på händerna. Han sökte Per Snaksson i Tjycksjö. Han tog då krasse och kokade det i urin av människor och djur. Det kokade i två timmar. Sedan fick han medicinen med tilläggelse att smörja händerna med den. När han kom hem, mörde han sig. Det brände, som om han fått haft händerna i eld. Men han höll på att smörja, och efter en tid gick exemet bort. Men efter två

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

2) ai kom det igen. Han sökte då en fru i
Lövestad, som bodde det med sälveja.
Hon tog blad av sälveja och kokte dem i
vattnen. Sedan mörades händerna med
detta. Nu blev hon bra från exenst.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolsjö Berättat av: Herrn Infurssan.

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Per Iaksson i Sjundeåns bodade "slaget".

Många reste från Bolsjö till Per Iaksson i Sjundeåns och bliva bodade. Berättarens äldste son hade slaget. När berättaren var havande med honom hade han utt en person, som satt på en stols, på ett anfall av slaget. Därför fick sonen sjukdomen. Han reste då till Per Iaksson i Sjundeåns och sökte hjälp. Han frågade då: "Ni ni mor till barnet? Och hon svarade ja. Di sade han: Vem är gudfar och gudmor till det? Han sade, att det var hennes

Skriv endast på denna sida!

6010

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

far och mor (barnets morföräldrar). Då sade
han: Säg till dem, att de komma hit,
vi skall det nog bli bra. De gjorde detta,
och pojken blev också frisk.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolnäs Berättat av: Hurén Tufvesson.

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11.

Hugta
Hugta mot huvudvärk.

Skulle man huvudvärk, skulle man göra
en dekott på krusungula och badda hu-
vudet med det, så släppte värken.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolshög. Berättat av: Harki Tufvesson.

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV12.

Äster, plötkade midsommaraffon, som
botemedel.

Midsommaraffon skulle man plötka 9
slags blommor. De skulle sedan torikas och
prövaras. Sedan rökte man med dem, när
någon var sjuk. Denna rökte hjälpte mot
många slags sjukdomar.

Skriv endast på denna sida!

6010

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolshög Berättat av: Kersti Jansson.

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Midssommarblomster läggs efter kuren i
någon grav.

En kvinna i Gislövs Hammar hade för
några år sedan en son, vars huvud växte
mer inte kroppen. Kvinnan bodde vis
på en gård en tur, som hon lärt av
sin mor.

Hon plockade blommor, somliga 9 dagar
för midssommaraften och somliga gjalda
midssommaraften efter solens nedgång. Hon
plockade blommorna och förvarade dem. Växte
är gjorde hon litadant och så också det för.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av: *Hedvi Tufvesson.*

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

jande äret. När hon så i tre år på detta sätt
insamlat blommor, strök hon med dem
på pojkenes huvud och lade dem nedan i
en nyöppnad grav. Pojken blev bra av
kuren.

Denna kvinna hade också en dotter, ^{vass}~~sen~~
men hon var större än det andra. Hon betä-
de också kuren på samma sätt.

Skriv endast på denna sida!

6010

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: *Bolnäs.* Berättat av: *Hervé Tufvesson.*

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV15

Daggen midsommarafon bjöte mot utslag.

Om man hade utslag, skulle man gå ut
midsommarafon mellan kl. 10 och 11 på
kvällen och vätra sig i det daggröta gräset.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolnäs Berättat av: Herski Tufvesson

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16.

Ramsa vid "mätningen".

En fru i Viarp "målde" folk. Hon var hustru till "äggmannen" Jöns Mårtensson på "Prästängarna" (ett jordstykke tillhörigt Simris kyrka). Folk kom ändå från Skiby och sågde henne. Medan hon "målde" läste hon, - om det var en kvinna - 7 eller 8 kartanamn i en ramsa. Var det en man, som var sjuk, läste hon lika många kvinnonamn.

Det finns de, som "måla" nu för tiden också. De ha fått den gåvan. Men de läsa ingenting under "mätningen".

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6010**

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolshög. Berättat av: Kersti Tufvesson

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17.

Bokemedel mot tvingsjuka.

Det var människor, som voro tvingsjuka. De kunde inte stå, inte sova och inte på ro. De kloka mätte (= mätte) dem med en träd överallt på kroppen, armar och ben osv.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6010**

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolsjö Berättat av: Kersti Tufvesson.

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18.

Det ijueta barnets blickar göras undan.

Om man kom in på ett ställe, där det fanns
ett ijuet barn, som man aldrig sett föint,
skulle man draga blicket av det och hålla
det på något ställe, det barnet aldrig kom-
de komma och bitta det. Inte heller barnets
föräldrar fick bitta det. Då blev barnet
frint.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Bolskäg Berättat av: Kurti Tufvesson.
Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19.

Vad havande kvinnor skulle akta sig för.

Havande kvinnor skulle aldrig bära nitar på sig.

De skulle inte tulla bära något mystern, ty då blev barnet djurvaktigt.

De skulle inte tulla gå till bakugnen med strättade händer, medan bröd bakades. Då fick barnet utslag.

De skulle vidare akta sig för att se på medan slakt pågick. Då fick barnet "slaget".

Barnet fick också "slaget", om modern såg en människa, som fick slagansfall.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6010**

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.

En havande kvinna skulle vilke better, medan sammanringningen pågick, sitta under latfäsen i kyrkan. Då kom barnet att höra dåligt.

Skat en havande kvinna, blev barnet mycket hjervaktigt. En havande kvinna i Bolsnäs var på besök på ett ställe och såg en barnkrofta, som hon tyckte mycket om. Hon fick den oförmäkt med sig hem och verkade en bitadan. Därefter gick hon tillbaka till länestället och lade oförmäkt den länade kroftan, där hon lagat den. Den kroftan hon visat klädde hon på sitt barn, när detta var fött. Men barnet blev verkligt

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21.

bjurvaktigt. När det kommit i botten, blev
förhållandet outhärdligt. Kvinnan reste
till Svedala och reste en klack. Där blev
barnet befriad från bjurvaktigheten.

Skriv endast på denna sida!

6010

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: *Bolkhög* Berättat av: *Kersti Tufvesson.*

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV*22.*

Linfrö för att döda ej skall gå igen.

Man var ofta rädd för att de döda skulle
"gå igen." Därför slog man linfrö efter
kvällen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:o

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: *Bottna* Berättat av: *Herski Immonen.*

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23.

En skugg var tvingas att gå till sin fars grav.

En pojke i Snarv var mycket skugg mot sin far. Fadern sade till honom: "Du ska inte ha gott av då", min poj. Annars dog fadern. Men pojken fick ingen ro. Han tvingades att gå till faderns grav och be om förlåtelse.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **6010**

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Bolshög Berättat av: Hurthi Tufvesson.
 Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24.

Hurt hjälpte mot sjukdom, orsakat av att man
"kommit ut för något vid en kyrkogård."

Berättaren hade i sin ungdom tjänst
 ett par år i Å. Ingelstad. En dag gick hon
 till Tomtevilla för att handla. När hon kom
 på vägen mitt för Ullstaps kyrkogård, bör-
 jade det värka och spränga obehag i benet.
 Hon förskad, att hon kommit ut för något
 från kyrkogården. När hon på hemvägen
 från Tomtevilla kom till Lunnarp och när-
 ken i benet bara tilltog, gick hon in till
 en gumma, som kunde göra pappers-

Skriv endast på denna sida!

6010

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25.

blommor, för att ligga litet vaken. Hon
beklagade sig över väiken, och gumman
sade: "Hade bara varit man varit hemma
skulle han nog gjort dig bra. Han brukar
beta hästar, när de ha ~~ett i beent~~ knutar
på benen." "Hur gör han då?" frågade berätt-
aren. "Jo," sade gumman, "han blandar
knekt i flott och smörjer hästarnas ben. När
du kommer hem, kan du gott försöka med
knekt mot ditt arda."

Berättaren kom hem, men hon hade inget
knekt hemma. Men då väiken inte ville
släppa, skickade hon bort efter knekt med
en kavessa, som skulle gå och hämta.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26.

När budet kom tillbaka med brudet, tog berättaren och åt upp tre brusthorn. Sedan blev han bra.

(På väntbild fråga meddelade han, att flott hade han ej använt sig av. Han varde alltså inte alls berusad med flott ~~och~~ brust och flott som hälsdottorn.)

Skriv endast på denna sida!

6010

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Bolnäs Berättat av: Herman Jansson.
Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27.

Sönderbruten av värk, därför att en kvinna
förgiftat honom.

Berättarens morfader ~~var~~^{läg} sjuk i 30 år. Han blev
rent sönderbruten av värk. Han sökte en
klok i Småland. Denne sade, att en kvin-
na, som velat haft honom men blivit
försmädd, hade förgiftat honom. Han hade
också blivit dålig genast efter det han gift
sig. Den kloke kunde ingenting göra. Efter
30 års sjukdom, när kroppen var söndervärd,
upphörde värken. Han hjälpte morfaderen
upp, och då kunde han sitta och mara lilla.
Han efter 2 år dog ~~sen~~^{på den} sedan.

ACC. N:R. 6010

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Bolshög. Berättat av: Kerstin Jansson.

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28.

Smutor på hästar var botades med krent och
flott.

I Lunnarp bodde för ett 40-tal år sedan
en man, som var känd för att kunna
bota hästar, som hade smutor på benen.
Han blandade krent i flott och smorde där-
med hästbenen. Då blev de bra igen.

Skriv endast på denna sida!